

Pohjois-Karjalan maakunnan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman päivitys sekä Kontiolahden esi- ja perusopetuksen kuntakohtaiset päivitetyt osiot 1.8.2026 alkaen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 27.05.2026 § 41

204/12.00.01.00/2026

Oppimisen tuen uudistus

Opetushallitus on 29.10.2025 antanut perusopetuksen järjestäjille muutosmääräyksen (OPH-5165-2025) ja päättänyt muutoksista Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 lukuihin:

Luku 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Luku 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Luku 10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukujen 5, 7 ja 10 muutokset ovat perusopetuksen osalta teknisiä korjauksia oppimisen tuen uudistukseen liittyen. Lukujen 5 ja 7 tekniset korjaukset eivät aiheuta muutoksia perusopetuksen paikallisiin tarkennuksiin. Muutokset lisätään opetussuunnitelmaan sellaisenaan.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen esi- ja perusopetuksessa

Opetushallitus on 17.12.2025 päättänyt muutoksista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 seuraaviin lukuihin (OPH-7885-2025 PO), joka perustuu perusopetuslain muutokseen (628/1998, 2 § 2 mom.)

Luku 3 Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Luku 4 Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Muutosmääräyksessä liikunnallisen elämäntavan edistäminen on vahvistettu osaksi perusopetuksen tehtävää ja yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuria. Muutos koskee perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden lukuja 3 ja 4 sekä uutta alalukua 4.2.3 Liikunnallisen elämäntavan edistäminen, ja se velvoittaa opetuksen järjestäjiä täydentämään paikallisesti, miten opetuksen järjestäjä toteuttaa liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja miten toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään. Päivitetyt paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2026.

Maakunnallisen opetussuunnitelman lukujen 3 ja 4 päivittäminen aloitettiin yhteisellä Liikunnallisen elämäntavan edistämisen työpajapäivällä, johon osallistui kaikista Pohjois-Karjalan kunnista 99 henkilöä (opettajia, rehtoreita sekä opetuksen asiantuntijoita). Maakunnallinen perusopetuksen pedagoginen ryhmä kokoontui 13.3.2026 ja 17.4.2026 työpajapäiviin valmistelemaan päivityksiä, jonka jälkeen ne olivat kommentoitavana kouluilla.

Liikunnallisen elämäntavan osuus on kuvattu Kontiolahden kuntakohtaiseen osioon. Liikunnallisen elämäntavan toteutumista Kontiolahdella seurataan ja arvioidaan osana koulun lukuvuosisuunnitelmaa.

Vastaavasti muutokset esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa

Opetushallitus on antanut esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita koskevan muutospäätöksen 17.12.2025 (OPH-7885-2025 EO), jossa liikunnallisen elämäntavan edistäminen on vahvistettu osaksi esiopetuksen tehtävää ja toimintakulttuuria. Muutokset ovat tehty seuraaviin lukuihin:

Luku 2 Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Luku 3 Esiopetuksen toimintakulttuuri

Luku 4 Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

Päivitys perustuu perusopetuslain 2 §:n muutokseen, jonka mukaan esi- ja perusopetuksen tulee edistää liikunnallista elämäntapaa. Opetushallituksen muutospäätös velvoittaa opetuksen järjestäjää tarkentamaan paikallista esiopetuksen opetussuunnitelmaa siten, että liikkuminen ja toiminnallisuus näkyvät pedagogiikassa ja esiopetuksen arjessa.

Maakunnallinen esiopetuksen työryhmä (18 kuntien edustajaa) piti työskentelypäivän 19.2.2026, jossa valmisteltiin tarkennukset opetussuunnitelmaan. Samalla päivitettiin seudullinen esiopetussuunnitelma maakunnalliseksi esiopetussuunnitelmaksi. Maakunnalliseen esiopetussuunnitelmaan on lisätty suoraan Kontiolahden paikalliset tarkennukset.

Valmistavan opetuksen lisäopetus

Opetushallitus on päättänyt tammikuussa 2026 muutoksista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 luvun 5 *Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen* alalukuun 5.4 *Opetuksen järjestämistapoja* ja alalukuun 5.6 *Paikallisesti päätettävät asiat*. Alalukuun 5.4 on lisätty uusi alaluku 5.4.4 *Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus*. Alalukua 5.6 on täydennetty kuvauksella paikallisesti päätettävistä asioista koskien perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta.

Teksti on lisätty sellaisenaan maakunnalliseen opetussuunnitelmaan. Kontiolahden kunta ei tarjoa valmistavan opetuksen lisäopetusta. Mikäli opetuksen järjestäjä tarjoaa perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta, opetuksen järjestäjä päättää, kirjataanko seuraavat asiat kuntakohtaisena opetussuunnitelman täydennyksenä vai koulun lukuvuosisuunnitelmassa:

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään (S2)

Opetushallitus on päättänyt 18.12.2025 muutoksista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) seuraaviin lukuihin (liitteenä 18.12.2025 OPH-5207-2025):

Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä, oppimäärän erityinen tehtävä

Äidinkieli ja kirjallisuus, suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisen tehtävän kuvaus

Äidinkieli ja kirjallisuus, oppiaineen tehtävän kuvaus sekä luku 10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Maakunnallinen S2 työryhmä (24 henkilöä S2-opettaja ja/tai muu edustaja joka kunnasta) valmisteli luvun 10 kokonaan uusiksi perusteiden mukaiseksi. Lukuun 14 on päivitetty suomi toisena kielenä

ja kirjallisuus -osio perusteiden mukaiseksi. Kyseessä osauudistus: tavoitteita ja sisältöjä ei valtakunnallisesti uudistettu. Lukua 14 ei ole päivitetty muiden oppiaineiden osalta maakunnalliseksi, koska tulossa on valtakunnallisia osaamistakuuseen liittyviä oppiainekohtaisia tavoite- ja sisältömuutoksia. Muilta osin perusteiden muutokset on lisätty paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan.

Oppimisen tuki, kaksikielinen opetus

Opetushallitus päätti 26.3.2026 muutoksista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 seuraaviin lukuihin (OPH-467-2026).

Luku 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Luku 7.4.1 Oppilaskohtaisen tuen tarpeen arviointi

Luku 7.4.2 Oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

Luku 7.5.2 Oppilaan vapauttaminen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta terveydellisistä syistä

Luku 7.6.1 Perusopetuksen järjestäminen oppilaille, jolla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Luku 11.1 Kaksikielisen opetuksen tavoitteet ja opetuksen järjestämisen lähtökohtia

Yllä mainitut muutokset ovat ensisijaisesti oppivelvollisuuslain (varhennettu oppivelvollisuus) ja perusopetuslain (20 i § voimaantulo 1.8.2026) muutoksista johtuvia. Lisäksi määräysten tarkennuksia Opetushallituksen saamien kysymysten perusteella sekä teknisiä muutoksia (poistettu pidennettyyn oppivelvollisuuteen viittaavat tekstit, kappalejakoja muutettu, lauseita täsmennetty, poistettu vanhan lain mukaiset kirjaukset), jotka päivitetään maakunnalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan.

Kontiolahden kunta ei tarjoa kaksikielistä opetusta. Oppilaiden kielten, kielellisten valmiuksien ja kulttuurisen taustan huomioon ottaminen opetuksen järjestämisessä on kuvattu koulutuksen järjestäjän kuntakohtaiseen osioon.

Vastaavat esiopetuksen opetussuunnitelman 26.3.2026 (OPH-466-2026) päätetyt muutokset lukuihin

Luku 1.2 Paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen

Luku 2.1 Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Luku 2.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Luku 5.2 Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot

Luku 5.5.1 Pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus

Luku 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Yllä mainitut muutokset ovat ensisijaisesti oppivelvollisuuslain (varhennettu oppivelvollisuus) johtuvia muutoksia. Esiopetussuunnitelman perusteissa on tehty lisäksi ns. teknisiä päivityksiä eli esim. korjattu käsitettä ja lisätty tiettyjä asioita, jotka ovat perusteista puuttuneet. Tarkennettu määräystä saatujen kysymysten perusteella. Maakunnalliseen esioetussuunnitelmaan on lisätty suoraan Kontiolahden paikalliset tarkennukset.

Perusopetuksen todistusohjat

Opetushallitus on antanut perusopetuksen järjestäjille 13.2.2025 muutosmääräyksen (OPH 531-2025) perusopetuksen

opetussuunnitelman perusteiden 2014 muutoksista (oppimisen tuen uudistus). Muutos edellyttää perusopetuksen todistusten, päättötodistuksen sekä todistuksen liitteiden muuttamista opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisesti tehtyjen tarkennusten mukaisiksi. Perusopetuksen todistukset luokille 1–9, perusopetuksen päättötodistus sekä todistusten liitteet on päivitetty. Ne korvaavat aikaisemmin käytössä olleet todistukset ja todistusten liitteet 30.5.2026 alkaen. Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden todistukset päivitetään myöhemmin.

Perusopetuksen ohjaussuunnitelman päivittäminen

Perusopetuksen ohjaussuunnitelma on ohjaustyötä tekevien työkalu. Se on tarkoitettu opinto-ohjaajien lisäksi muulle koulun henkilökunnalle, opetuksen järjestäjälle sekä opiskeluhoollolle. Tavoitteena on selkeyttää ohjaustyön käytänteitä ja toimintamalleja sekä antaa tietoa ja tukea ohjaustyötä tekeville. Tämä ohjaussuunnitelman päivitys on tehty Pohjois-Karjalan maakunnallisena yhteistyönä opinto-ohjaajien ja pedagogisen ryhmän kanssa. Ohjaussuunnitelmassa linjataan maakunnan oppilaanohjauksen suuntaviivat. Koulut täsmentävät omia käytäntöjään koulukohtaisissa ohjaussuunnitelmissa. Ohjaussuunnitelma on päivitetty myös oppimisen tuen uudistuksen mukaiseksi.

Muutokset ovat merkitty korostettuna keltaisella ja poistettavat tekstit on yliviivattu.

Edellä mainitut maakunnalliset tarkennukset ja tekstimuutokset on laadittu yhteistyössä maakunnan pedagogisen ryhmän ja esiopetusryhmän, koulujen rehtoreiden ja opetushenkilöstön, esiopetuksen esihenkilöiden ja esiopetushenkilöstön sekä kuntien esi- ja perusopetuksen johdon ja asiantuntijoiden kanssa.

Fysiikan tavoitteet ja sisällöt 8 lk.

Keväällä fysiikan opettajille laitetun kyselyn pohjalta tuli tarve laajentaa Fysiikan tavoitteita ja sisältöjä niin, että lämpöoppia voi opettaa myös kahdeksannella luokalla ja koulussa päätetään, miten lämpöoppia opetetaan.

Lisätietoja: kasvatus- ja koulutusjohtaja Leila Kurki, p. 050 344 7909, opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen, p. 050 595 3912.

Kasvatus- ja koulutusjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

- 1) hyväksyä edellä esitetyt liitteenä olevat Pohjois-Karjalan maakunnallisen esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien päivitykset sekä Kontiolahden esi- ja perusopetuksen kuntakohtaiset päivitetty osiot voimaan tuleviksi 1.8.2026 alkaen.
- 2) hyväksyä liitteenä olevat todistusohjat käyttöönotettaviksi 30.5.2026 alkaen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Varhaiskasvatuksen päällikkö Piia Silventoinen-Litja ja opetuspalvelujen erityisasiantuntija Annastiina Säkkinen olivat paikalla tämän asian keskustelun ajan klo 18:18–18:22 ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

